

Szkody transgraniczne **2023**

POLSKIE BIURO
UBEZPIECZYCIELI KOMUNIKACYJNYCH
POLISH MOTOR INSURERS' BUREAU

Spis treści

1. Wstęp	5
2. Likwidacja szkód poza granicami Polski	6
3. Odpowiedzialność gwarancyjna	10
4. Szkody w Polsce	12
5. Podsumowanie raportu	15

Mariusz Wichtowski
Prezes Zarządu
Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

Szanowni Państwo,

badania wskazują, że większość zmotoryzowanych ocenia swoje umiejętności jako co najmniej dobre. Tak uważa z dużą dozą prawdopodobieństwa niemal każdy z Państwa, biorących do rąk niniejszy raport. Dzieje się tak dlatego, że w sposób mimowolny odnosimy ocenę własnego zachowania na drodze do własnego wyobrażenia na temat postaw, jakie powinien przyjmować kierowca. I nie pomoże tu świadomość, że inni uczestnicy ruchu drogowego mogą mieć na ten temat inne zdanie. Skalą, jaką mierzymy umiejętności za kółkiem, są nasze własne standardy.

Zjawisko to opisali przed laty Michael M. Roy i Michael J. Liersch z uniwersytetu w Nowym Jorku, w artykule pt. „*I Am a Better Driver Than You Think: Examining Self-Enhancement for Driving Ability*” (po polsku: „Jestem lepszym kierowcą niż myślisz. Badanie samodoskonalenia umiejętności prowadzenia pojazdu”). Znajdą go Państwo bez trudu w internecie. Warto po niego sięgnąć. Przywodzi on natychmiast na myśl naszych kierowców, choć prezentuje uniwersalne, obecne na całym świecie zjawisko.

Nas jednak interesują rodzimi zmotoryzowani. Specjaliści Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych od lat bowiem analizują dane dotyczące zdarzeń powodowanych przez polskich kierowców na drogach Europy, a nawet szerzej - Systemu Zielonej Karty. I od lat obserwują nieustający wzrost liczby zdarzeń, jakie mają miejsce z ich winy.

Miliony mandatów, tysiące mrożących krew w żyłach informacji, pokazujących skutki brawury i poczucia bezkarności na drodze, setki poradników i programów edukacyjnych, dziesiątki konferencji na tematy związane z bezpieczeństwem za kierownicą... i nic. Liczba wypadków i kolizji, za które odpowiadają nasi zmotoryzowani niemal z roku na rok rośnie.

Oddając Państwu do rąk tegoroczny raport nie chcemy jednak epatować ponurymi danymi i pesymistycznymi przewidywaniami. Chcemy przypomnieć, że na drodze nie jesteśmy sami, że są także inni użytkownicy. Mogą mieć nie tylko inne zdanie na temat naszych umiejętności prowadzenia pojazdów, ale także przekonać się w bolesnej praktyce, że mieli rację, zaś my się myliliśmy. Pomyślmy o tym, nim kolejny raz przekreścimy kluczyk w stacyjce naszego auta i włączymy się do ruchu.

Miłej lektury i szerokiej drogi!

Likwidacja szkód poza granicami Polski

Kompetencje PBUK

Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych skupia zakłady ubezpieczeń, oferujące w Polsce obowiązkowe polisy odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Biuro zabezpiecza interesy ubezpieczonych w czasie podróżowania pojazdami poza granicami Polski, jak i poszkodowanych w wypadkach.

PBUK jest od 1958 r. członkiem Rady Biur Systemu Zielonej Karty. Utworzona w 1949 r. jest jedyną na świecie organizacją zabezpieczającą podróżowanie po drogach Europy, państw basenu Morza Śródziemnego spoza Starego Kontynentu oraz Azji. Zrzesza dziś 46 Biur Narodowych, z 47 krajów. Działa pod egidą Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ z siedzibą w Genewie.

Działalność Biura ma charakter non-profit. Jest organizacją autonomiczną. Zakres jego działań reguluje Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK. Zobowiązania międzynarodowe Biura reguluje Konstytucja Rady Biur i Regulamin Wewnętrzny, będące podstawowymi regulacjami Systemu Zielonej Karty.

PBUK jako Biuro Narodowe Systemu udziela gwarancji z tytułu certyfikatów Zielonej Karty oraz ważnych tablic rejestracyjnych pojazdów zarejestrowanych w Polsce. Umożliwia tym samym swobodne podróżowanie pojazdami w obrębie Systemu Zielonej Karty. Ponadto gwarantuje Biurom Narodowym innych państw zwrot wypłaconych odszkodowań z tytułu wypadków spowodowanych w tych krajach przez kierujących pojazdami z polskimi tablicami i dokumentami, a także zabezpiecza prawo poszkodowanych do odszkodowania w przypadku zdarzeń zaistniałych w kraju, a spowodowanych ruchem pojazdów zarejestrowanych za granicą.

PBUK to także Organ Odszkodowawczy. Zajmuje się Polakami poszkodowanymi poza granicami kraju. Jest stroną międzynarodowych porozumień pomiędzy organami odszkodowawczymi i funduszami gwarancyjnymi, jak również porozumienia na wypadek niewypłacalności zakładu ubezpieczeń.

Rola Biura w tym zakresie stale rośnie, jak i kwestia likwidacji szkód z wykorzystaniem unijnej Dyrektywy komunikacyjnej. Świadczy o tym liczba obsługiwanych szkód, a także suma wypłaconych odszkodowań.

Polacy na zagranicznych drogach

Od lat systematycznie rośnie liczba wypadków i kolizji drogowych powodowanych przez kierujących pojazdami z polskimi tablicami rejestracyjnymi na drogach państw Systemu Zielonej Karty. Wzrost ten przyspieszył z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. I mimo że lata 2020 – 2022 przyniosły długo oczekiwaną poprawę w zakresie bezpieczeństwa prowadzenia pojazdów przez polskich zmotoryzowanych na drogach europejskich, to w ostatnim roku byli oni sprawcami prawie 69 tys. zdarzeń komunikacyjnych. Oznacza to wzrost tego niepokojącego zjawiska o blisko 10 proc. Choć w roku 2018 r. było ich o 12 tys. więcej.

Liczba wypadków powodowanych przez polskich kierowców za granicą jest miarą ich umiejętności. Nasi zmotoryzowani są nadal słabo przygotowani do prowadzenia pojazdów i stanowią istotne zagrożenie na zagranicznych drogach. Najpoważniejszych przyczyn tego zjawiska należy upatrywać w zaniedbaniu przygotowania do kierowania pojazdem w warunkach innych niż krajowe, poczuciu bezkarności oraz brawurze. Szkodowość bierze się także z rosnącej liczby pojazdów przypadających na mieszkańca Polski oraz większego ruchu transgranicznego. Najwięcej szkód polscy zmotoryzowani spowodowali w Niemczech - 33 tys., czyli o 2,5 tys. więcej niż rok temu. Stanowi to prawie połowę wszystkich zdarzeń z winy naszych kierowców za granicą. Liczba podobnych szkód wzrosła także we Włoszech, Francji, Holandii i Belgii. Łącznie w tych pięciu krajach nasi kierowcy byli sprawcami blisko 53 tys. zdarzeń, co stanowi prawie 77 proc. ogółu kolizji z winy naszych zmotoryzowanych za granicą.

Tabela 1. Zdarzenia angażujące polskie dokumenty ubezpieczeniowe

Kraj	2019	2020	2021	2022	2023
Albania	1	1	13	10	7
Andora	1	1	0	1	0
Austria	2 334	1 819	2 040	2 191	2 285
Azerbejdżan	1	3	0	0	0
Belgia	2 982	2 483	2 360	2 778	3 375
Białoruś	232	177	202	210	101
Bośnia i Hercegowina	21	9	14	24	31
Bułgaria	58	49	60	55	93
Chorwacja	269	174	230	262	322
Cypr	1	0	0	0	2
Czarnogóra	19	6	12	11	29
Czechy	2 431	2 022	1 937	2 239	2 632
Dania	605	488	476	528	620
Estonia	113	87	110	88	101
Finlandia	100	81	62	77	84
Francja	5 673	5 106	5 150	4 942	5 352
Grecja	126	114	111	148	176
Hiszpania	1 163	951	1 051	1 250	1 313
Holandia	4 341	3 542	3 493	3 796	4 185
Iran	0	0	0	0	0
Irlandia	87	51	57	65	67
Islandia	9	3	2	3	4
Litwa	451	365	393	505	591
Luksemburg	231	166	156	149	177
Łotwa	106	80	106	135	140
Macedonia	4	3	2	0	1
Malta	3	4	5	3	2
Maroko	1	2	0	1	1
Mołdawia	5	6	10	10	15
Niemcy	37 151	34 358	30 303	30 634	33 021
Norwegia	446	324	308	366	430
Portugalia	82	77	79	117	243
Rosja	318	269	268	186	34
Rumunia	449	368	406	484	504
Serbia	18	17	27	21	29
Słowacja	822	695	629	742	799
Słowenia	226	122	119	126	161
Szwajcaria	668	594	674	733	768
Szwecja	863	656	693	794	771
Tunezja	0	1	2	2	0
Turcja	45	44	52	78	58
Ukraina	329	172	231	149	130
Węgry	614	442	425	499	480
Wielka Brytania	4 356	3 359	2 820	2 633	2 703
Włochy	5 201	4 234	4 971	5 985	7 138
RAZEM	72 956	63 525	60 059	63 030	68 975

Najwięcej szkód polscy kierowcy powodują w Niemczech. Kraj ten jest naszym ważnym sąsiadem i kluczowym partnerem handlowym, toteż jest celem zarówno dla turystów, jak i eksporterów, a także ważnym obszarem tranzytowym. Szkodowość naszych zmotoryzowanych na tamtejszych drogach niemal nie uległa zmianie.

Istotny spadek liczby zdarzeń z winy naszych zmotoryzowanych nastąpił natomiast w ostatnich latach w Wielkiej Brytanii. Może to mieć związek nie tylko ze zmniejszeniem ruchu w wyniku pandemii, ale także Brexitem. Trudno jednak przewidywać, jak sytuacja ukształtuje się w dłuższej perspektywie.

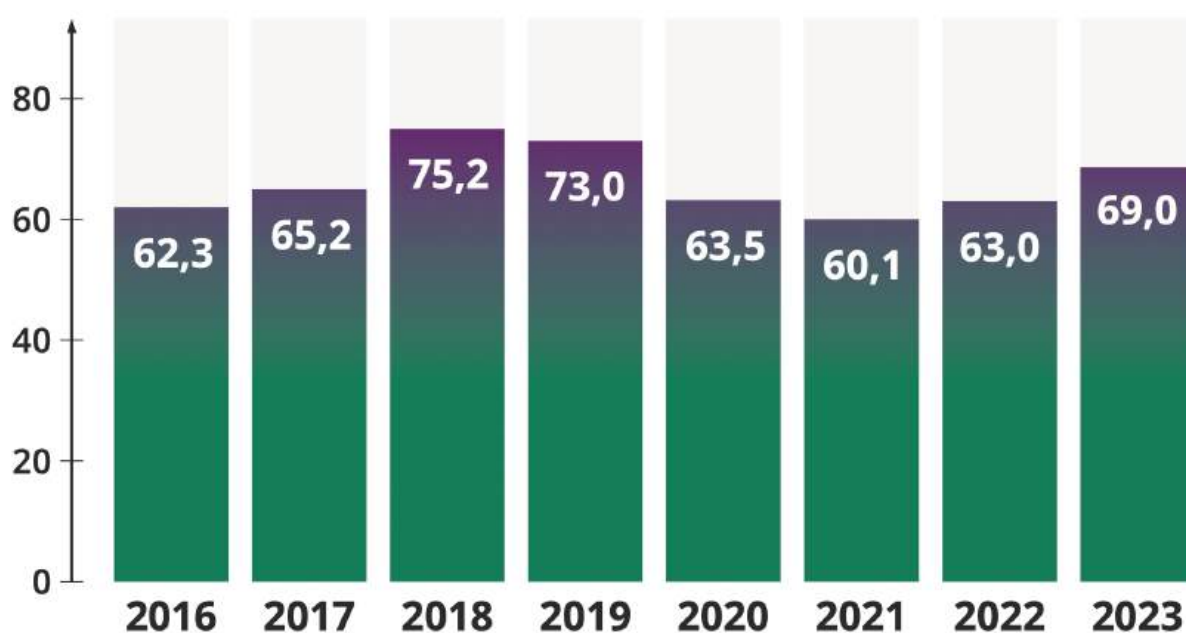
Nieznacznie wzrosła liczba zdarzeń z winy polskich kierowców na drogach Francji, Holandii i Belgii. Są one także ważnymi szlakami handlowymi oraz turystycznymi.

Spośród krajów, w których w 2022 wystąpiło co najmniej kilkadziesiąt szkód, liczba wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami z rejestracją polską najbardziej wzrosła w 2023 r. w Portugalii (wzrost o 107,7 proc.), w Bułgarii (wzrost o 69,1 proc.) oraz na Słowenii (wzrost o 27,8 proc.).

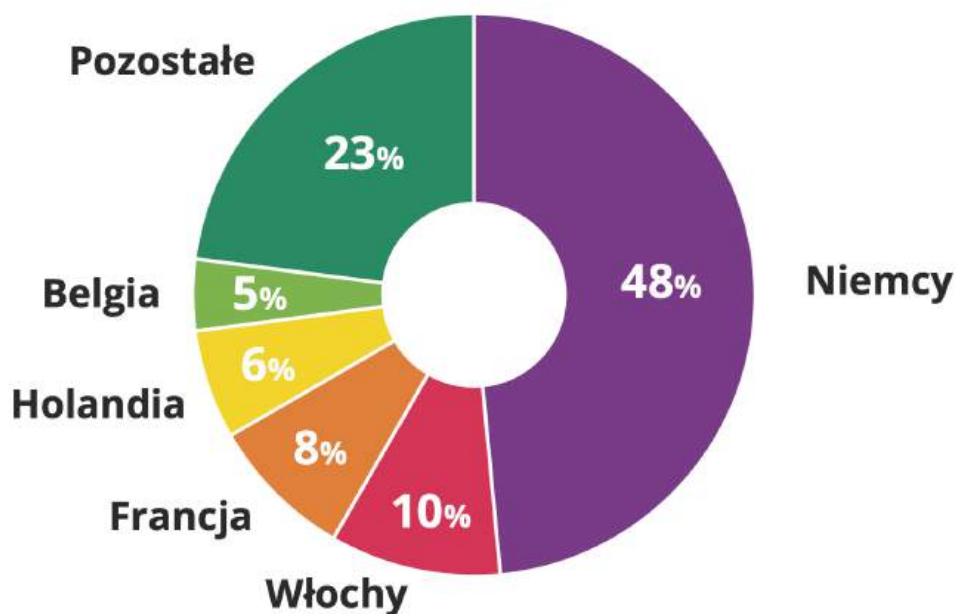
Polscy zmotoryzowani bywają problemem na zagranicznych drogach. Obrazują to statystyki. Pokazują one także finansowy wymiar konsekwencji niefrasobliwości kierowców. W ostatnim roku, opierając się wyłącznie na danych dotyczących wypłat, obciążenie polskiego rynku ubezpieczeniowego szkodami zagranicznymi sięgnęło mniej niż 1,7 mld zł. Od 2004 r. nastąpił więc 4-krotny przyrost liczby szkód. Od lat obserwowane tendencje oraz inne uwarunkowania (np. wzrost wartości wypłacanych świadczeń i wahania kursowe), wskazują na dalszy wzrost obciążeń z tego tytułu w przyszłości.

Z unijnej Dyrektywy Komunikacyjnej wynika zasada jednolitej składki ubezpieczeniowej z tytułu obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów. Ma ona pokrywać potencjalne potrzeby odszkodowawcze obejmujące cały obszar EOG oraz Andory, Serbii i Szwajcarii, a od roku 2020 również Bośni i Hercegowiny i Czarnogóry. Bez względu na to, czy pojazd porusza się wyłącznie po drogach krajowych, czy też wyjeżdża za granicę, ubezpieczający płaci składki wg tej samej taryfy. Oznacza to, że coraz wyższe świadczenia za szkody poza granicami kraju wpływają na finanse ubezpieczycieli oraz na taryfy, ale to ubezpieczający jest zawsze ostatecznym płatnikiem.

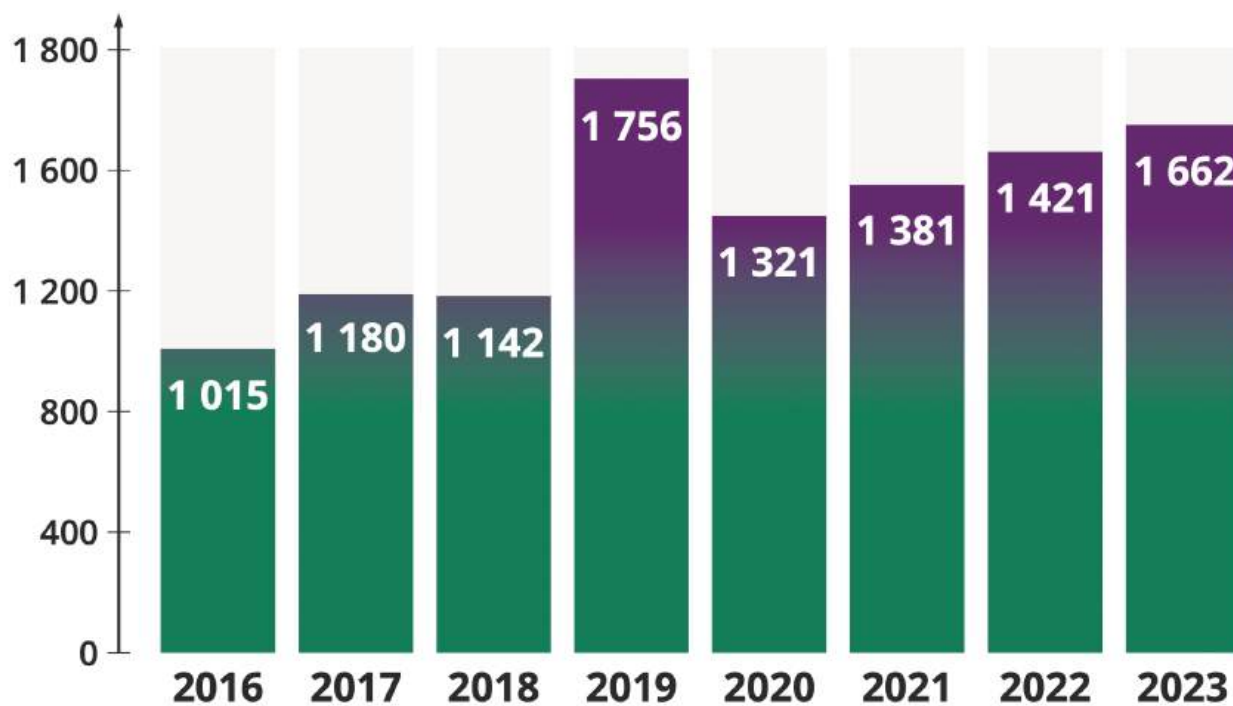
Wykres 1. Zdarzenia angażujące polskie dokumenty ubezpieczeniowe (w tys.)

Wykres 2. Zdarzenia angażujące w 2023 r. polskie dokumenty ubezpieczeniowe (w podziale na kraje)

Wykres 3. Obciążenie ubezpieczycieli szkodami w ruchu zagranicznym (w mln zł)

Odpowiedzialność gwarancyjna

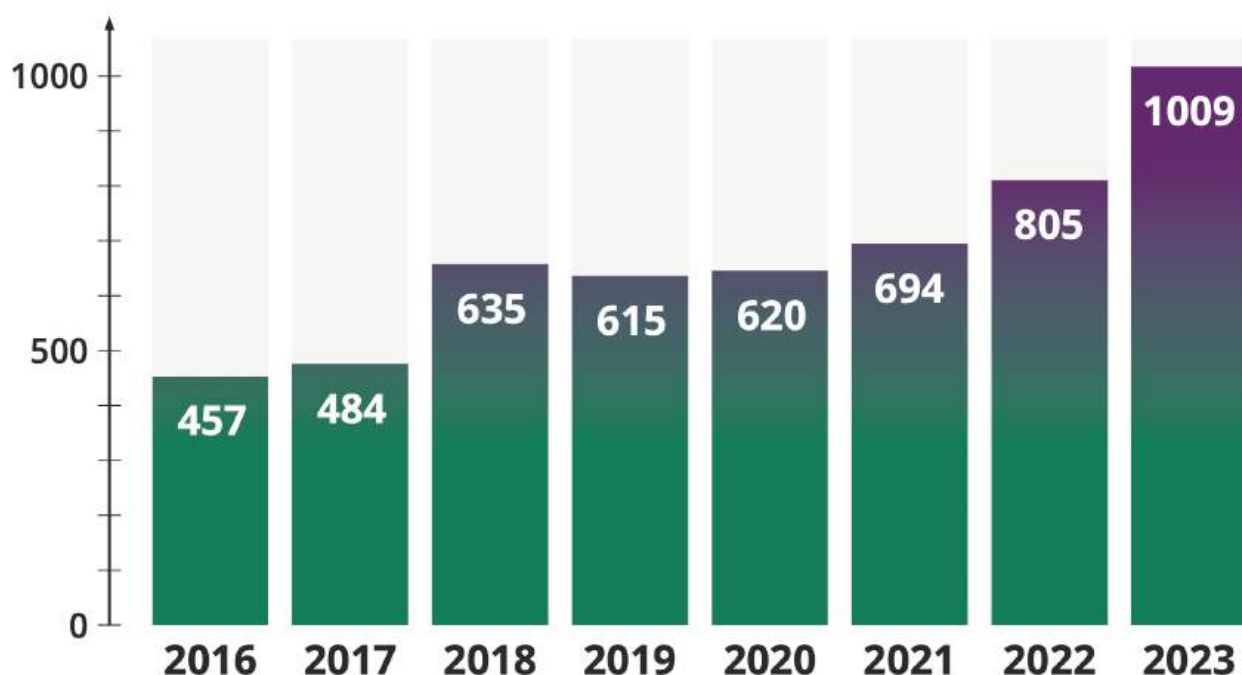
Kompetencje PBUK

PBUK reguluje też zobowiązania za szkody spowodowane przez kierujących pojazdami z Polski bez OC, w krajach Porozumienia Wielostronnego. Działa ono w ramach Systemu Zielonej Karty i pozwala kierowcom pojazdów zarejestrowanych w państwach-sygnatariuszach na poruszanie się po drogach bez certyfikatu Zielonej Karty, jedynie z polisą OC. Porozumienie skupia już 34 spośród 47 członków Systemu, w tym PBUK.

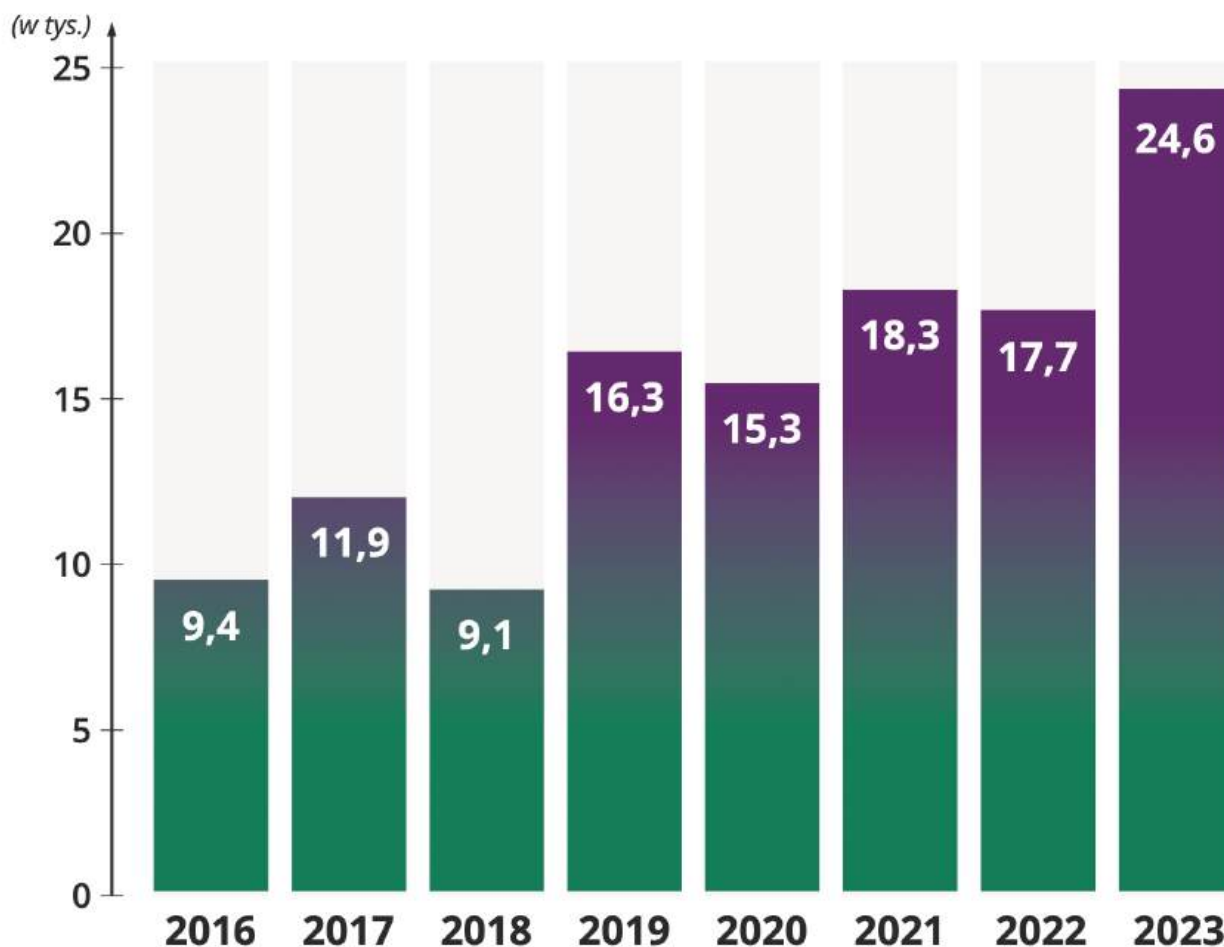
Szkody Polaków bez OC

W 2023 r. ponownie znacząco wzrosła liczba zdarzeń spowodowanych na zagranicznych drogach przez kierujących pojazdami z Polski bez ważnego ubezpieczenia OC. PBUK zarejestrowało 1009 nowych zgłoszeń dotyczące tego typu szkód. Było to o 25 proc. więcej niż w 2022 r., gdy liczba ta sięgała 805. Łącznie z tego tytułu Biuro wypłaciło z tego tytułu w 2023 r. kwotę 24,6 mln zł. Dla porównania w 2022 r. wydatki te wyniosły 17,7 mln zł.

Wykres 4. Szkody wyrządzone poza granicami kraju przez kierujących nieubezpieczonymi pojazdami z polskimi tablicami rejestracyjnymi w latach 2016-2023

Wykres 5. Wyплаты за szkody wyrządzone poza granicami kraju przez kierujących nieubezpieczonymi pojazdami z polskimi tablicami rejestracyjnymi w latach 2016-2023 (w mln zł)

Koszty poniesione przez PBUK z tytułu szkód drogowych, do jakich doszło z winy kierujących pojazdami bez ważnego ubezpieczenia OC, wyposażonymi w polskie tablice rejestracyjne, w ostatnim roku znacząco wzrosły. Od roku 2013 zwiększyły się aż 4,5-krotnie. Sprawy, w których do 2023 roku PBUK dokonało wypłat z tytułu szkód spowodowanych przez kierujących pojazdami nieubezpieczonymi umiejscowionymi w Polsce dotyczyły najczęściej zdarzeń zaistniałych na terytorium Niemiec (43 proc. spraw), we Włoszech (15 proc. spraw), w Holandii (12 proc. spraw) oraz w Belgii (5 proc. spraw). Najmniej szkód pojazdami bez ważnego ubezpieczenia OC Polacy powodują w Andorze, Czarnogórze, na Islandii oraz Malcie.

Wahania zarówno liczby zdarzeń, jak i wydatkowanych z tego tytułu środków, sugerują stabilność tych wskaźników. Ilustrują one jednak wyłącznie liczbę zgłoszonych do tej pory zdarzeń, a cechą specyficzną rozliczania transgranicznych szkód jest przesunięcie czasowe w tym zakresie.

Zdarza się bowiem, że roszczenia tego typu, bądź też ich realizacja pojawiają się dopiero po kilku latach od dnia, w którym doszło do kolizji lub wypadku.

Do 2023 roku, począwszy od 2004 r., wypłacono 161,2 mln zł z tytułu szkód spowodowanych przez kierujących pojazdami bez OC z polskimi tablicami rejestracyjnymi.

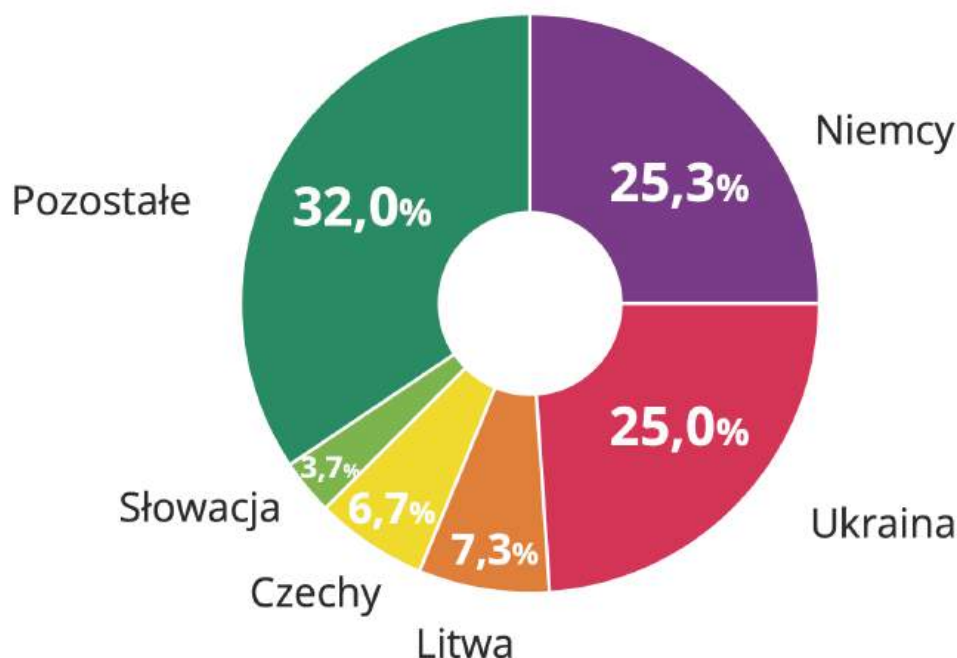
Szkody w Polsce

Kompetencje PBUK

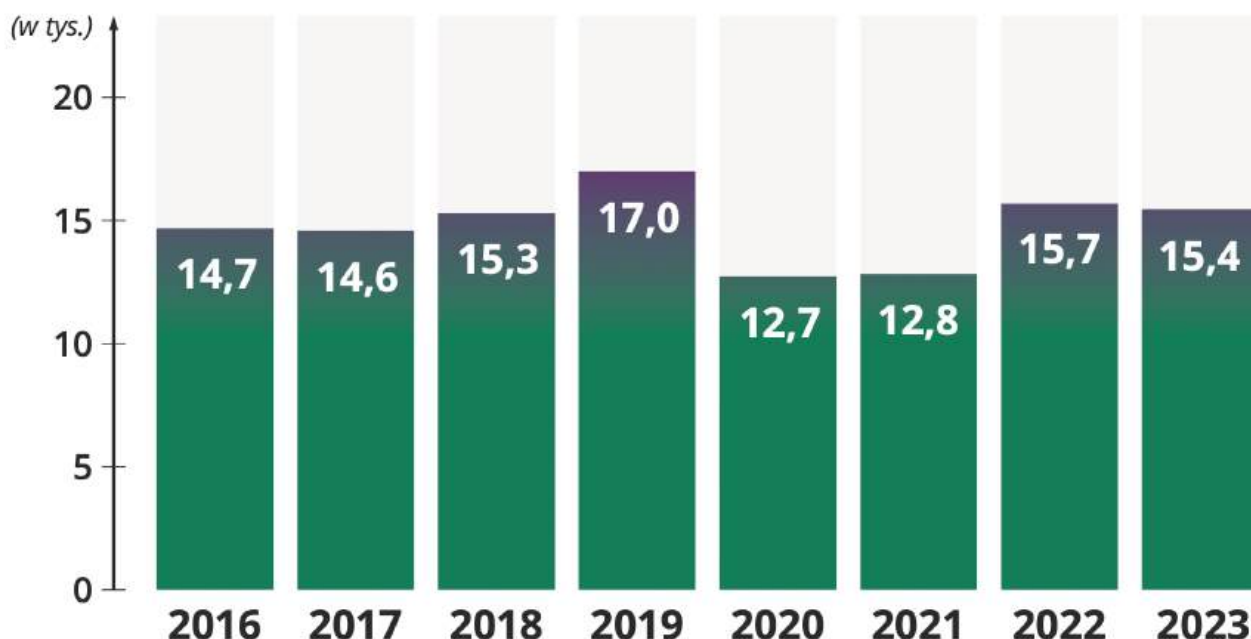
Kolejnym polem aktywności Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych są działania związane z likwidacją szkód spowodowanych przez kierujących pojazdami z zagranicznymi tablicami rejestracyjnymi na terytorium Polski.

Działania te mają na celu przede wszystkim zapewnienie sprawnej i prawidłowej obsługi likwidacji szkód. Polegają one przede wszystkim na koordynacji działań krajowych korespondentów zagranicznych zakładów ubezpieczeń oraz agentów Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, czynnościach informacyjnych i szkoleniowych. Istotnym elementem działalności na tym polu jest również bezpośrednia likwidacja szkód.

Wykres 6. Zagraniczni sprawcy szkód na terenie Polski w 2023 r.

Wykres 7. Szkody na terytorium Polski w latach 2016-2023, wyrządzone przez kierujących pojazdami z obcymi tablicami rejestracyjnymi

Zagraniczni kierowcy na polskich drogach

Według danych Policji w Polsce miało miejsce w 2022 r. ponad 386,6 tys. zdarzeń drogowych - 20,6 tys. wypadków i 366 tys. kolizji. Jak wynika z danych Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, 15,4 tys. z nich (czyli o 1,5 proc. mniej niż rok wcześniej) spowodowali kierujący pojazdami z zagranicznymi tablicami rejestracyjnymi.

Najwięcej zdarzeń na naszych drogach spośród obcokrajowców powodują, co oczywiste, zmotoryzowani z krajów sąsiedzkich - mieszkańcy tych państw odwiedzają Polskę w celach turystycznych, jak i zawodowych czy handlowych. Nasze drogi są także szlakiem tranzytowym łączącym Europę Wschodnią i Zachodnią.

Zmienił się procentowy udział pojazdów z poszczególnych państw w liczbie spowodowanych szkód na terytorium Polski. Największą liczbę wypadków ponownie spowodowali kierujący

pojazdami z rejestracją niemiecką (25,3 proc.), a następnie w kolejności: z rejestracją ukraińską (25,0 proc.), litewską (7,3 proc.), czeską (6,7 proc.), słowacką (3,8 proc.), brytyjską (3,4 proc.), holenderską (2,5 proc.) oraz rumuńską (2,1 proc.).

Oznacza to, iż ponad 75 proc. wszystkich szkód spowodowali kierujący pojazdami zarejestrowanymi w krajach sąsiadujących z Polską.

Ta tendencja utrzymuje się od wielu lat i jest konsekwencją bardzo intensywnego ruchu tranzytowego wschód-zachód, a także migracji ekonomicznej.

Szkody jakie zagraniczni kierowcy powodują na polskich drogach są niemałe. W ubiegłym roku podniósł się również wskaźnik średniej wartości odszkodowania z tego tytułu i wyniósł w 8 tys. zł. Tu istotną rolę odegrała inflacja.

Łącznie na rzecz poszkodowanych wypłacono w ubiegłym roku świadczenia na kwotę ponad 123,6 mln zł. Kwota ta nie obejmuje jednak rezerw utworzonych na ten cel.

Tabela 2. Zagraniczni sprawcy szkód na terenie Polski w latach 2018-2023

Kraj	Symbol	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Albania	AL	11	2	4	2	3	5
Andora	AND	0	0	0	0	0	1
Austria	A	235	298	202	166	186	206
Azerbejdżan	AZ	4	3	0	2	9	18
Belgia	B	185	158	141	155	181	181
Białoruś	BY	1 095	1 337	914	854	537	186
Bośnia i Hercegowina	BIH	23	19	14	13	20	14
Bułgaria	BG	194	195	158	155	156	151
Chorwacja	HR	24	83	30	36	29	26
Cypr	CY	1	0	2	1	0	1
Czarnogóra	MNE	38	5	5	2	5	1
Czechy	CZ	1 216	1 291	867	700	1 009	1 038
Dania	DK	131	140	71	106	107	129
Estonia	EST	97	106	100	93	96	113
Finlandia	FIN	36	38	23	24	32	36
Francja	F	292	294	164	260	236	219
Grecja	GR	10	11	7	7	10	18
Hiszpania	E	104	75	52	110	75	88
Holandia	NL	440	392	298	328	317	386
Iran	IR	2	2	0	0	0	1
Irlandia	IRL	23	45	43	33	31	24
Islandia	IS	11	3	3	5	90	1
Litwa	LT	1 527	1 441	1 059	966	1 109	1 130
Luksemburg	L	8	19	21	15	16	28
Łotwa	LV	278	264	223	208	299	237
Malta	M	0	11	1	0	3	0
Maroko	MA	0	1	0	2	1	0
Mołdawia	MD	44	49	45	66	92	105
Niemcy	D	4 500	4 600	3 646	3 589	3 953	3 905
Norwegia	N	136	202	124	176	128	206
Portugalia	P	19	35	27	23	34	30
Północna Macedonia	MK	34	41	58	50	68	65
Rosja	RUS	666	632	593	401	304	44
Rumunia	RO	369	344	243	337	332	324
Serbia	SRB	82	109	75	74	82	117
Słowacja	SK	809	684	424	473	519	579
Słowenia	SLO	55	49	37	18	48	45
Szwajcaria	CH	119	75	109	119	151	158
Szwecja	S	256	275	202	229	235	222
Tunezja	TN	0	0	0	0	0	0
Turcja	TR	128	133	141	156	215	225
Ukraina	UA	1 091	1 880	1 353	1 684	3 801	3 865
Węgry	H	173	153	78	120	79	136
Wielka Brytania	GB	633	728	507	428	397	524
Włochy	I	166	179	98	125	123	96
Pozostałe		1	643	566	485	564	562
RAZEM		15 266	17 044	12 728	12 796	15 682	15 446

Podsumowanie raportu

Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych to organizacja skupiająca zakłady ubezpieczeń, które na terytorium Polski prowadzą obowiązkowe ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, popularnie zwane OC komunikacyjnym.

Dziś PBUK pełni kilka funkcji. Jest Biurem Narodowym reprezentującym Polskę w Systemie. Jest też Organem Odszkodowawczym, który rozpatruje roszczenia związane z ruchem pojazdów zarejestrowanych na terytorium EOG, jeżeli wypadek wydarzył się na terenie jednego z państw członkowskich, ale innego niż miejsce zamieszkania poszkodowanego lub wydarzył się na terenie państwa trzeciego, należącego do Systemu.

PBUK jest także Centrum Informacji. Gromadzi i udostępnia dane o korespondentach zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce oraz reprezentantach ds. roszczeń ustanowionych przez zakłady ubezpieczeń w kraju i zagranicą. Udziela również informacji w zakresie pokrycia ubezpieczeniowego sprawców kolizji i wypadków drogowych. Określa też zasady i tryb dystrybucji ubezpieczeń granicznych, ustala ich wzory oraz je ewidencjonuje.

W 2023 r., po trzech z rzędu latach spadków, wzrosła liczba kolizji z winy kierujących pojazdami z polskimi tablicami rejestracyjnymi na zagranicznych drogach. Polscy zmotoryzowani byli w ostatnim roku sprawcami 69 tys. tego typu zdarzeń. To o 6 tys. więcej niż w 2022 r. Oznacza to, że jakość prowadzenia pojazdów przez naszych kierowców poza granicami kraju pogorszyła się.

Tradycyjnie najwięcej kolizji kierujący autami z polskimi tablicami powodują na drogach Niemiec, a także Włoch, Francji, Holandii i Belgii. Znacząco wzrosła też liczba szkód z winy naszych zmotoryzowanych bez ważnego ubezpieczenia OC. W 2023 r. PBUK zarejestrowało aż 1009 tego typu zgłoszeń, z tytułu których wypłaciło świadczenia o wartości 24,6 mln zł.

Kierujący pojazdami z polskimi tablicami rejestracyjnymi powodują na zagranicznych drogach prawie 190 zdarzeń dziennie. W całym 2023 r. byli sprawcami 69 tys. kolizji i wypadków poza Polską. W porównaniu z rokiem 2022, kiedy to wyrządzili ponad 63 tys. szkód, nastąpił więc wzrost o prawie 10 proc. Swoje żniwo zbiera brak poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo na drogach i nadmierne przekonanie o własnych umiejętnościach.

ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa

www.pbuk.pl

Tel.: +48 (22) 551 551 00
Fax: +48 (22) 551 51 90

[/PBUKpl](#)

pbuk@pbuk.pl

[/PBUKpl](#)

POLSKIE BIURO
UBEZPIECZYCIELI KOMUNIKACYJNYCH
POLISH MOTOR INSURERS' BUREAU